

PROTOKOLL 1/2024

Tid: onsdagen 2024-01-31 kl. 10:04 – 14:17 svensk tid, mötesrast 11:30-13:00

Plats: Finsk-svenska gränsälvscommissionens kansli, Storgatan 92A, Haparanda

Närvarande: Timo Jokelainen, Marita Thelin, Kalervo Aska, Bengt Niska, Elli-Maria Kultima, Birgitta Isaksson, Maare Marttila via Teams t.o.m. punkt 12, Annika Sallisalmi, Simja Lempinen, Camilla Ahlstrand

1. Mötets öppnande

Ordförande Timo Jokelainen förklarade mötet öppnat kl 10.04 svensk tid

2. Mötets beslutsförhet

Mötet konstaterades vara beslutsfört. Ordföranden lyfte att revisorn har uppmärksammat att kommissionen har gjort beslut utan beslutsförhet.

Beslut: *Under den kommande mötesperioden säkerställs det i förhand att mötet blir beslutsfört genom att ledamöterna informerar respektive suppleant vid hinder.*

3. Godkännande av ärendelistan

Till övriga frågor tillades *Elli-Maria Kultimas förslag att besöka Kilpisjärvi. Marita Thelin föreslog en övrig punkt. Birgitta Isaksson föreslog en informationspunkt gällande Kirunas ansökan att vara kulturhuvudstad 2029.*

Beslut: *Ärendelistan godkänns med föreslagna tillägg.*

4. Godkännande av föregående mötets protokoll

Beslut: *Protokollet godkändes elektroniskt 2023-12-20. Detta noteras för kännedom.*

5. Nästa sammanträden

Nästa sammanträde hålls i Haparanda. Aprilmötet skall arrangeras i samband med en resa.

Beslut: *2024-02-27, 2024-04-19*

6. Årsredovisning 2023, bilaga 6

Verksamhetens resultat var som förväntat någorlunda negativt medans verksamhetsanslaget har varit lika stort. I sekretariatet arbetade tre personer i stället för tidigare två. Dessutom arrangerades Vattenparlamentet, vilket ursprungligen inte var med i verksamhetsplanen för 2023.

I årsredovisningen uppmärksammades som en nyhet bankkontot kopplat till vattenparlamenten, som kommissionen har använt för bidrag från länsstyrelsen, och ett annat konto är kopplat till fiskevårdsavgifter som gamla kommissionen (1971) samlat in. Den äldre kommissionen som tillståndsmyndighet beslutade att Outokumpu bolag skall betala en årlig fiskevårdsavgift enligt dess tidigare vatten- och miljötillstånd. Från denna s.k. Outokumpufonden-kontot har det under nya kommissionens tid betalats projektbidrag till två forskningsprojekt. Det går att ansöka medel från till forskningsprojekt som berör havsområdet. Det beslutades att från kansliet skall Lempinen kontakta forskare som gör telemetri-forskning så att det kan vid behov ansöka medel från kommissionen för finansiering från Outokumpumedlen.

Bankkontot kopplat till Vattenparlamentet ämnas avslutas och de befintliga medlen skall överföras till kommissionens egna konto för utgifter kopplat till vattenparlament. Outokumpu-resurserna syns i kommissionens balansräkning på bägge sidor, både som tillgångar och skulder, eftersom kommissionen inte kan använda dem till sin egen verksamhet utan endast administrera dem.

Beslut: *Kommissionen godkände årsredovisningen 2023 med signaturer.*

7. Verksamhetsberättelsen 2023. Bilaga 7a, 7b

Det konstaterades att verksamhetsberättelsen sammanfattar väl kommissionens verksamhet och årets händelser i lämplig utsträckning. Förverkligandet av målen i verksamhetsplanen har nämnts i inledning-avsnittet.

Beslut: *Kommissionen godkände verksamhetsberättelsen 2023.*

8. Verksamhetsplanering 2024. Till verksamhetsplanen skrivs deltagande i JWG-arbetet, arrangemang av vattenparlament antingen 2024 eller 2025, arrangemang av havsbaserad vindkraft-seminarium hösten 2024, partnerskap i TRIWA-projektet, främjande av fångstrapportering samt besök i vattendistriktets nordligaste kommuner.

Det konstaterades att TRIWA-seminariet eller träffen möjligtvis kan ske under tidig höst. Uppföljningsseminariet gällande havsbaserad vindkraft och vandringsfisk planeras till vecka 41. Kommissionen förverkligar ett sammanträde i nordliga delarna i Kilpisjärvi under april månad. Till verksamhetsplanen föreslås förbättrad tillgång till tillsynsdata av vattnets status på hemsidan, informering av vattenförvaltningens samråd från NTM-centralen gällande centrala frågor som pågår t.o.m. 17 juni. I Sverige börjar motsvarande samråd först i slutet på året. En uppföljning gällande avloppshantering i kommunerna skulle kunna göras som uppföljningsåtgärd till kommissionens avloppsrapport (2019). Kommissionens hemsida har förnyats under förra våren. Det efterfrågades utvecklingsidéer till hemsidan från ledamöterna.

Jokelainen sammanfattade diskussionen: utveckling av samarbetet med intressegrupper, informering av vattenförvaltningens planer, uppföljning av vattenförvaltningens utveckling gällande avloppshantering. I rubriken för punkt 8 har det redan skrivits förslag från förra mötet. Det diskuterades huruvida kommissionen borde även ha Facebook-sidor. Meddelandetjänsten X (tidigare Twitter) används av kommissionen.

Beslut: *Fortsatt förberedelse av verksamhetsplanen enligt diskussionen. Planen godkänns i februari-sammanträdet.*

9. Godkännande av kommissionens mötesprotokoll och signering.

Revisorn har uppmärksammat att protokollen bör signeras. Det diskuterades om en digital signaturprocedur. Om en ledamot inte godkänner en skrivelse i protokollet låter denne bli att signera protokollet och informerar om bristen/felaktigheten till kansliet. Sedan skickas ett nytt, korrigerat protokoll för signering.

Beslut: *Protokoll godkänns och signeras via Visma-Sign.*

10. Yttrandebegäran och inkomna beslut, för kännedom, Bilaga 10

11. Bidragsbeslut angående höjning av Näränperä översvämningssvallen vid gränsen i Haparanda-Torneå.

Projektet har fått bidrag 185 000 euro av Lapplands NTM-centralen den 9 januari, högst 50 % av projektets godkända kostnader. Sökande är Torneå stad. MSB i Sverige har

beviljat 2,2 miljoner kronor den 9 januari, högst 60 procent av projektets kostnader för förebyggande åtgärder mot naturolyckor, sökande Haparanda stad. För kännedom.

12. Fisketillsyn i Torneälven säsong 2023. Bilaga 12a, 12b.

Maare Marttila presenterade tillsynsmännens erfarenheter och rapporten via Teams. För kännedom.

Marttila berättade först att Enontekis fiskeriområdes nyttjande- och vårdplan är redan godkänt. ELY-centralen har fått en ansökan för telemetriundersökning gällande vandringsfiskarnas rörlighet, kopplat till inkomsten från gemensamma fiskekort.

Marttila ansåg att det vore bra om projektet även skulle få finansiering från andra källor. Gällande sommarens fisketillsyn konstaterades att det observerades få brister. Åtta tillsynstillfällen ledde till fortsatta åtgärder. Fiskekort såldes nästan lika mycket som tidigare, men fiskeintresset sinade i älven då det insågs att det finns få laxar i år. I början av säsongen observerades många öringar. Tillsynsmännen föreslog att catch- and release fisket borde slutas eller minskas. Tillsynsmännen var oroad över orsakade skador gentemot fisken. Det diskuterades även om obligatoriska fångstrapporteringen som inom kort kommer på remiss på finska sidan. Frågan konstaterades vara problematisk i en internationell gränsälv. Fisketillstånd och fångstapporteringsplikt är inte kopplade. Det saknas sanktioner för utebliven rapportering. Frågan vore bra att ta upp med fiskerimyndigheterna.

Thelin berättade om erfarenheterna från Lainioälven i Sverige där fångstrapporteringsplikten har fått god mottagning. På internet går det att rapportera sin fångst frivilligt. Även till andra älvar vore det bra att få samma rapporteringssätt. Enligt Thelin har tillsynsmännen inte stött på paravan-fiskare någonstans så det vore bra att specificera tillåtet område.

13. Ett förslag från Övertorneå kommun, förstudie om Naturum, kommissionen möjliga partnerskap. Bilagor 13a, 13b, 13c Diskussion om kommissionens roll.

Det konstaterades att det är nödvändigt att veta mer och fundera över gränsöverskridande effekter. Övertorneå har sökt pengar för en förundersökning även från länsstyrelsen. Termen Naturum får inte användas då den råder Naturvårdsverket över och myndigheten ämnar inte öppna nya Naturum-hus.

Beslut: *Initiativet togs som för kännedom, saken hanteras separat, i samband med gränsälvsbidrags-ansökningarna.*

14. Joint Working Group -arbetsgruppens nästa möte den 1 februari 2024. Föregående mötets 2023-11-15 minnesanteckningar Bilaga 14a, 14b

Sekreteraren har skrivit bakgrundsmaterial till nästa möte. En agenda till mötet har ej fåtts.

15. Möten och seminarier för kännedom

Kommande:

2024.02-02 Lippoträff, Kukkolaforseen kl 17:30 svensk tid. Sallisalmi

2024-02-08 Torneå-Muonioälvars och kustens fiskeriområde, extra-möte (nyttjande- och vårdplan behandlas) finska Pello kl 15:00 finsk tid. Sallisalmi

2024-03-06,07 Fiskeforum i Stockholm. Jordbruksverket arrangör. Hans Majestät Konung närvarar. Thelin

2024-03-11 Gränsregionforum, Torneå kl 14:30 finsk tid. Gränssamarbetets utveckling, intressenter presenterar sig till riksdagsledamöter osv, Sallisalmi, Lempinen, Ahlstrand

2024-03-22 Torneå-Muonioälvars och kustens fiskeriområde, möte, Ylitornio

16. Övriga ärenden

Birgitta Isaksson berättade att Kiruna ansöker om att bli Europas kulturhuvudstad år 2029. Den 21 februari kommer information om Kiruna kommer med i tävlingen om att bli kulturhuvudstad för året i fråga.

Marita Thelin berättade att Norrbottens länsstyrelse arrangerar två tillställningar där det informeras bl.a. om fiske, jakt och körning i terräng. Det ena är i Kiruna 15 februari kl 17.00 på Hjalmar Lundbohm-skolan och det andra den 16 februari kl 16.00 i Karesuando skola.

Elli-Maria Kultimas förslag om sammanträde i Kilpisjärvi hanterades redan i tidigare punkt.

Jokelainen presenterar omorganisering av statens regionförvaltning i kommande möten.

17. Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet kl 14:17 svensk tid.